

પ્ર.1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો : (પ્રત્યેકનો એક ગુણ) [30]

- (1) રાજશ્રીને કોણે કેદ કરી હતી ?
(a) દેવગુપ્તે (b) સમુદ્રગુપ્તે (c) ચંદ્રગુપ્તે (d) વિષ્ણુગુપ્તે
- (2) સંસ્કૃત ભાષાના કયા મહાકવિ હર્ષવર્ધનના દરબારને શોભાવતા હતા ?
(a) કાલિદાસ (b) બાણભટ્ટ (c) ભવભૂતિ (d) ભારવિ
- (3) નાલંદા વિદ્યાપીઠના ભવ્ય અને સમૃદ્ધ પુસ્તકાલયનું નામ શું હતું ?
(a) અર્થગંજ (b) ધર્મગંજ (c) જ્ઞાનગંજ (d) પરીગંજ
- (4) 22 ડિસેમ્બરે સુર્યના કિરણો ક્યાં વૃત્ત પર સીધા પડે છે ?
(a) કર્કવૃત્ત પર (b) વિષુવવૃત્ત પર (c) ઉત્તરધ્રુવવૃત્ત પર (d) મકરવૃત્ત પર
- (5) પૃથ્વી પર દિવસ – રાત થાય છે. કારણ કે ...
(a) સૂર્ય પૃથ્વીની પરિક્રમા કરે છે. (b) પૃથ્વી સૂર્યની પરિક્રમા કરે છે.
(c) પૃથ્વી પોતાની ઘરી પર ફરે છે. (d) પૃથ્વી ચંદ્રની આસપાસ ફરે છે
- (6) પૃથ્વી તેની કક્ષાની સપાટી સાથે કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે છે ?
(a) 45.5° નો (b) 66.5° નો (c) 90° નો (d) 75.5° નો
- (7) કયા દેશન મધ્યરાત્રિના સૂર્યનો દેશ કહે છે ?
(a) યુરોપ (b) ઈંગ્લેન્ડ (c) નોર્વે (d) જાપાન
- (8) આર્થિક અને સામાજિક સમસ્યાઓનો ઉકેલ કોણ લાવે છે ?
(a) મહીલામંડળો (b) અર્થશાસ્ત્રીઓ (c) વડાપ્રધાન (d) સરકાર
- (9) ગુજરાતમાં માત્ર શું છે ?
(a) વિધાનસભા (b) ધર્મ પરિષદ (c) વિધાનપરિષદ (d) એક પણ નહીં
- (10) કયા વંશના શાસકોએ સિલોન(શ્રીલંકા)પર ચડાઈ કરી હતી ?
(a) ચેર (b) ચોલ (c) પાંડ્ય (d) પલ્લવ
- (11) ચોલ વંશની રાજધાની કઈ હતી ?
(a) અજમેર (b) તાંજોર (c) કનોજ (d) ઉજ્જૈન
- (12) પલ્લવવંશના કયા રાજાને શક્તિશાળી રાજા ગણવામાં આવે છે ?
(a) ગોવિંદવર્માને (b) યશોવર્માને (c) મહેન્દ્રવર્માને (d) નરસિંહવર્માને
- (13) પ્રસિદ્ધ મહાકાવ્ય 'પૃથ્વીરાજરાસો' કોણે લખ્યું છે ?
(a) ચંદબરદાઈએ (b) સોમદેવ (c) કવિજયદેવે (d) અમીર પ્રેમદેવ
- (14) ક્યાં વંશનું શાસન સ્ત્રીઓના હાથમાં હતું ?
(a) પાંડ્યવંશનું (b) ચેરવંશનું (c) ચોલવંશનું (d) પલ્લવવંશનું
- (15) પૃથ્વીનું સૌથી મોટું ઘડિયાળ કયું છે.
(a) તારા (b) સુર્ય (c) ચંદ્ર (d) નક્ષત્રો
- (16) એક રેખાંશવૃત્તને સૂર્યની સામેથી પસાર થતાં કેટલો સમય લાગે છે ?
(a) 1 કલાક (b) 12 મિનિટ (c) 4 મિનિટ (d) 16 મિનિટ
- (17) આપણા દેશની પ્રમાણ સમય રેખા ક્યાં શહેર પરથી પસાર થાય છે ?
(a) અમૃતસર (b) કોલકતા (c) અલહાબાદ (d) ગાંધીનગર
- (18) મહાકાવ્ય 'શિશુપાલવધ'ની રચના કોણે કરી હતી ?
(a) મહાકવિ કાલિદાસે (b) મહાકવિ માઘે (c) મહાકવિ ભવભૂતિએ (d) મહાકવિ બાણભટ્ટ
- (19) 'ઉત્તરામચરિત' નામના નાટકની રચના કોણે કરી છે ?
(a) સંત તુલસીદાસે (b) ભવભૂતિએ (c) કાલિદાસે (d) ભાસે
- (20) કોણાર્કમાં કયું મંદિર આવેલું છે ?
(a) મિનાક્ષીમંદિર (b) બૃહદેશ્વર મંદિર (c) કૈલાસમંદિર (d) સૂર્યમંદિર
- (21) મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર ગુજરાતના કયા જિલ્લામાં આવેલું છે ?
(a) મહેસાણા (b) પાટણ (c) બનાસકાંઠા (d) અમદાવાદ
- (22) ભારતની દક્ષિણે કયો દેશ આવેલો છે ?
(a) પાકિસ્તાન (b) શ્રીલંકા (c) ચીન (d) બાંગ્લાદેશ
- (23) ગોડવિન ઓસ્ટિન શિખરની ઊંચાઈ કેટલા કિ.મી. છે ?
(a) 6590 (b) 7835 (c) 8011 (d) 8918
- (24) માઉન્ટ એવરેસ્ટ શિખરની ઊંચાઈ કેટલા કિ.મી. છે ?
(a) 6590 (b) 7835 (c) 8048 (d) 8918

- (25) ભારતમાં કુલ કેટલાં રાજ્ય છે ?
 (a) 28 (b) 26 (c) 32 (d) 35
- (26) ભારતનો પ્રથમ મુસ્લિમ શાસક કોણ હતો ?
 (a) કુતુબુદ્દીન ઐબક (b) ઈલ્તુમિશ (c) શાહબુદ્દીન ઘોરી (d) અલ્મતરા
- (27) દિલ્લીની ગાદી ઉપર ખીલજી વંશની સ્થાપના કોણે કરી ?
 (a) નાસિરુદ્દીને (b) અલાઉદ્દીને (c) જલાલુદ્દીને (d) ઈલ્તુમિશને
- (28) વિજયનગરની સ્થાપના કઈ નદીના કિનારે થઈ ?
 (a) ભીમા (b) હુગરી (c) કૃષ્ણા (d) તુંગભદ્રા
- (29) મંત્રીમંડળના વહીવટી વડા કોણ છે ?
 (a) રાજ્યપાલ (b) રાજ્યપ્રમુખ (c) મુખ્ય ન્યાયધીશ (d) મુખ્યમંત્રી
- (30) રાજ્યચાદીમાં કુલ કેટલા વિષયોનો સમાવેશ થાય છે ?
 (a) 76 (b) 66 (c) 86 (d) 46

પ્ર.2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં આપો : (કોઈપણ દસ) [10]

- (1) સમ્રાટહર્ષવર્ધનને ક્યાં ક્યાં નાટકોની રચના કરી ?
- (2) પૃથ્વીની ગતિઓ કેટલી છે ? કઈ કઈ ?
- (3) સરકારનાં ક્યાં અંગને ધારાસભા કહે છે ?
- (4) પરમાર વંશ દરમ્યાન માળવાનાં મુખ્ય બે શહેરો ક્યાં હતા ?
- (5) મુખ્ય બે રેખાંશવૃત્તો ક્યાં ક્યાં છે ?
- (6) મહમદ ગઝનીએ ગુજરાતના ક્યાં પ્રસિદ્ધ મંદિર ઉપર ચડાઈ કરી હતી ?
- (7) ભારતની ઉત્તર- દક્ષિણ લંબાઈ અને પૂર્વ પશ્ચિમ પહોળાઈ જણાવો.
- (8) કુતુબમિનારનું બાંધકામ કોણે શરૂ કરાવ્યું હતું અને કોણે પુરું કરાવ્યું હતું ?
- (9) દિલ્લી સલ્તનત દરમિયાન દિલ્લીની ગાદી ઉપર બેસનાર સૌપ્રથમ મહિલા કોણ હતી ?
- (10) કેન્દ્ર અને રાજ્યોને સોંપાયેલાં કાર્યો અને સત્તાઓનું વિભાજન કેટલી યાદીઓમાં કરવામાં આવ્યું છે ? કઈ-કઈ ?
- (11) વિધાનસભ્ય કે ધારાસભ્ય કોને કહે છે ?

પ્ર.3 નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ પાંચ) [10]

- (1) પુલકેશી બીજો અને હર્ષવર્ધન આ બંનેના વ્યક્તિત્વમાં શો તફાવત હતો ?
- (2) પૃથ્વી ફરતી ન હોત તો શું થાત ?
- (3) ધારાસભા કેટલા ગંહોની બનેલી હોય છે ? તે ક્યાં ક્યાં નામે ઓળખાય છે ?
- (4) આંતરરાષ્ટ્રીય દિનાંતર રેખા વાંકી ચૂકી કેમ દોરવામાં આવી છે ?
- (5) રાજપુતયુગની આર્થિક વ્યવસ્થા કેવી હતી ?
- (6) ભારતના ભૂપૃષ્ઠના કેટલા વિભાગ પડે છે ? ક્યા ક્યા ?

પ્ર.4 (A) નીચેના પારિભાષિક શબ્દોની સમજૂતી આપો : (ગમે તે છ) [06]

(1) પૃથ્વીની કક્ષા	(2) સમવાયી સરકાર	(3) સામંત
(4) કેસરિયાં	(5) જૌહર	(6) અક્ષાંશવૃત્ત
(7) ગોપુરમ	(8) ટાપુ	

પ્ર.4 (B) યોગ્ય જોડકાં જોડો : [04]

‘A’	‘B’
(1) ભારતના દરિયા કિનારાની લંબાઈ	(a) શિશુપાલવઘ
(2) માદ્ય	(b) 7517
(3) વિધાનસભાનું સંચાલનકરનાર	(c) કોશી
(4) હિમાલયની નદી	(d) સ્પીકર (અધ્યક્ષ)

પ્ર.5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈપણ પાંચ) [10]

- (1) પૃથ્વીનો કયો ભાગ પૂર્વગોળાંધ અને કયો ભાગ પશ્ચિમ ગોળાંધ કહેવાય છે ?
- (2) ક્યા ટાપુઓ ભારતનો એક ભાગ છે ?
- (3) દિવસ-રાત લાંબા-ટૂંકા શાથી થાય છે ?
- (4) શા માટે આપણે રાત્રે 10 વાગ્યા પછી જાહેરમાં લાઉડસ્પીક વગાડી શકતા નથી ?
- (5) વિજયનગરને મહારાજ્ય તરીકે શા માટે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (6) મુખ્યમંત્રીનાં ચાર કાર્યો લખો.

પ્ર.6 (A) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)

[06]

(1) ઝિનિય રેખા

(2) રાજસ્થાનનો રણપ્રદેશ

(2) હર્ષવર્ધન

(4) હિમાલયની પર્વતમાળા

પ્ર.6 (B) મુદાસર ઉતર લખો : (કોઈપણ એક)

[04]

(1) કાયદા શા માટે બનાવવા જોઈએ ?

(2) વિધાનસભાની રચના કેવી રીતે થાય છે ?

(3) નોર્વેને મધ્યરાત્રિનાં સૂર્યનો દેશ શાથી કહે છે ?